

Informasjon til deg som skal søke om abort etter utgangen av 12. svangerskapsuke

I Norge har kvinner selv rett til å bestemme om de vil avbryte et svangerskap i løpet av de tolv første ukene av graviditeten (11 uker og 6 dager). Hvis du ønsker å ta abort etter dette, må du sende en søknad til en abortnemnd om å få utført abort. Svangerskapets varighet regnes fra første dag av siste menstruasjon, men fastsettes mer nøyaktig med ultralydmåling. Du har krav på å få den informasjonen du mener at du behøver, før du bestemmer deg for om du vil avbryte svangerskapet.

For å søke om abort etter utgangen av 12. svangerskapsuke (11 uker og 6 dager), kan du henvende deg direkte til sykehuset, ta kontakt med fastlegen din, en gynekolog eller en annen lege. Det er viktig at du får time i løpet av kort tid. Hvis du er usikker på når du hadde siste menstruasjon eller hvis du har uregelmessig menstruasjon, er det viktig at du opplyser om dette når du ringer legen/sykehuset.

Legen du tar kontakt med skal utforme en skriftlig begrunnelse for hvorfor du ønsker å avbryte svangerskapet, dersom du ikke har skrevet ned begrunnelsen selv. Legen sender begrunnelsen sammen med begjæringen din om abort, og relevante og nødvendige medisinske opplysninger, til abortnemnda ved sykehuset. Du kan selv velge hvilket sykehus med nemnd du vil at søknaden skal sendes til.

Per 1. januar 2016 er det abortnemnd ved [over 30 av landets sykehus](#). Abortnemndene i Norge behandler hvert år til sammen 650-800 søknader om svangerskapsavbrudd etter utgangen av 12. svangerskapsuke.

Aborter etter utgangen av 12. svangerskapsuke utføres bare på sykehus. Aborten gjennomføres ved at du får medikamenter som fremkaller rier.

Hva er en abortnemnd?

Primærnemnd for abort

Søknader om svangerskapsavbrudd etter utgangen av 12. svangerskapsuke blir behandlet av en abortnemnd (primærnemnd). En abortnemnd består av to leger. En av dem skal være ansatt ved den avdelingen som utfører aborter ved sykehuset.

Du vil i løpet av få dager bli innkalt til en forundersøkelse på sykehuset og deretter invitert til et møte med abortnemnda. I nemndsmøtet vil du kunne fortelle mer om hvorfor du ønsker å avbryte svangerskapet, og dermed bidra til å belyse saken bedre. Abortnemnda skal legge vesentlig vekt på hvordan du selv bedømmer situasjonen, og vedtaket skal treffes i samråd med deg.

Du har rett til å møte i nemnda som behandler søknaden din, men du har ikke møteplikt. Du velger derfor selv om du vil delta. Dersom fosteret ikke er levedyktig, velger mange kvinner ikke å møte. Møtet i abortnemnda holdes vanligvis på sykehuset. Hvis du ønsker det, kan du ta med deg en person til nemndsmøtet. Du velger selv hvem dette skal være.

Du vil bli oppringt fra sykehuset av en av dem som hjelper til med å organisere nemndsmøtene. Du vil få informasjon om møtet og praktiske opplysninger om f.eks. dekning av reiseutgifter. Det er bare å spørre hvis det er noe du lurer på.

Innvilgelse eller avslag

Jo lenger du har kommet i svangerskapet, desto strengere er kravene for å få innvilget abort. Etter utgangen av 18. svangerskapsuke (17 uker og 6 dager) kan svangerskapet ikke avbrytes hvis det ikke er særlig tungtveiende grunner for det. Friske fostre antas å være levedyktige etter utgangen av 22. svangerskapsuke (21 uker og 6 dager), og abort er derfor ikke tillatt. Er det noe alvorlig galt med fosteret så det ikke er levedyktig, vil du likevel kunne få innvilget abort gjennom hele svangerskapet.

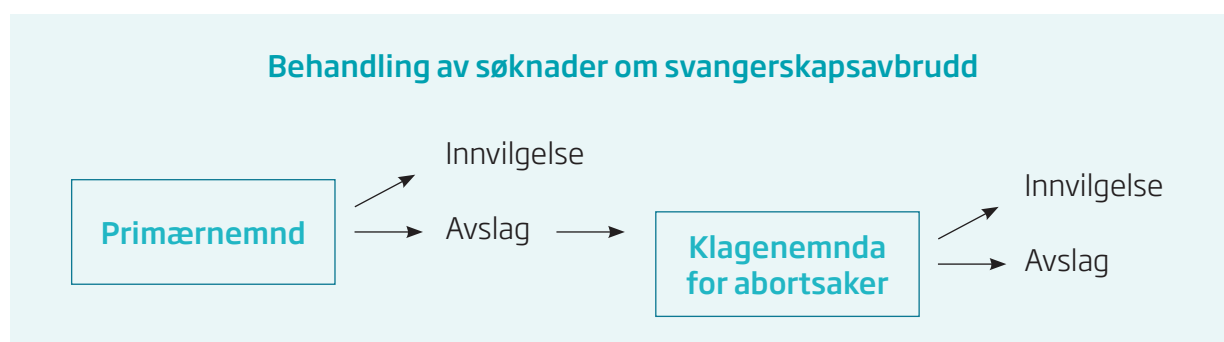
Hva skjer hvis søknaden din blir innvilget?

Hvis du får innvilget abort, vil du i etterkant av nemndsmøtet få en samtale om forberedelsene til abort, hvordan aborten gjennomføres og om praktiske spørsmål i den forbindelse.

Hva skjer hvis søknaden din blir avslått?

Hvis du får avslag, vil saken automatisk bli sendt til klagenemnda for abortsaker. Det er kun én klagenemnd og den behandler saker fra hele landet. Klagenemnda behandler saken i løpet av få dager. Dersom du ikke ønsker at klagenemnda skal behandle saken din, må du gi beskjed til kontaktpersonen for abortnemnda der du fikk søknaden din behandlet, eller til kontaktpersonen for klagenemnda.

Ved mange sykehus vil du få tilbud om samtale med sosionom, både i forkant og i etterkant av møtet med nemnda. Hvis du ikke får et slikt tilbud, kan du selv be om det.

Klagenemnda for abortsaker

Klagenemnda for abortsaker er oppnevnt av Helse- og omsorgsdepartementet for 4 år om gangen. Nemnda har fem medlemmer; minst to av medlemmene er leger og en er jurist. Som regel vil det også være noen med sosialfaglig kompetanse og/eller en psykolog blant medlemmene. Møtene i klagenemnda holdes på Oslo universitetssykehus, avdeling Ullevål. Klagenemnda behandler 30-50 saker i året.

Skal saken behandles i klagenemnda, vil du bli kontaktet av en av dem som organiserer nemndsmøtet, få oppgitt tidspunktet for møtet og inviteres til å delta. Hvis du ønsker det, kan du ha med deg en person til nemndsmøtet. Reiseutgifter og eventuelt opphold, både for deg og den som eventuelt skal være med deg på møtet, blir dekket av sykehuset som behandlet abortsøknaden din.

Hva skjer på møtet i primærnemnda og i klagenemnda?

I begynnelsen av nemndsmøtet vil den som leder møtet, fortelle hvordan møtet skal gjennomføres. Normalt vil møteleder:

- presentere nemndsmedlemmene med navn og yrkestittel,
- informere om formålet med møtet, møtets forløp, saksgangen og regelverket,
- fortelle hva nemnda vet om deg
- og be deg fortelle hvorfor du ønsker abort.

Dersom du har med deg en annen person til møtet, vil møtelederen spørre om du eller personen kan si litt om hvordan dere kjenner hverandre. Det kan være godt å ha med seg noen. Den du har med, behøver ikke være tilstede under hele samtalen med nemnda.

Etter at du har fortalt om hvorfor du ønsker abort, og nemnda har stilt sine spørsmål, avrundes samtalen. Nemnda skal så diskutere saken alene. Du vil bli fulgt til et egnet ventested.

Når nemnda har ferdigbehandlet saken, vil du bli bedt om å komme tilbake på møterommet hvor du vil bli informert om vedtaket. Du skal motta vedtaket skriftlig (eventuelt få det ettersendt i posten).

Følelsesmessige reaksjoner hos kvinner etter et abortinngrep

Kvinner reagerer ulikt på det å ta abort. De fleste føler lettelse etter inngrepet, men samtidig er det ikke uvanlig å føle seg trist. En blanding av ulike følelser er også en vanlig reaksjon. For de fleste vil det være en hjelp å snakke med sine nærmeste. Du kan også kontakte fastlegen din, sykehuset, helsestasjonen for ungdom eller andre tilbud som [Amathea](#) og [Sex og samfunn](#) hvis du ønsker noen å snakke med, både før og etter aborten. Alle har taushetsplikt.

Prevensjon etter abort

Du kan bli gravid igjen kort tid etter abortinngrepet. Det er derfor viktig at du har tenkt igjennom hva slags prevensjon du vil bruke etter aborten, så du unngår å bli uønsket gravid. I forbindelse med forundersøkelsen på sykehuset vil du få veiledning og råd om prevensjon. Du finner informasjon om prevensjon på helsenorge.no.

Hvem har rett til å få utført abort i Norge?

Alle kvinner som oppholder seg i Norge har rett til å få utført abort, enten selvbestemt eller etter behandling i nemnd. Abort er gratis for kvinner som er bosatt i Norge. Kvinner som ikke er bosatt i Norge, men som er medlem av folketrygden eller er omfattet av gjensidighetsavtale med et annet land, kan få dekket utgiftene av folketrygden. Andre må betale for aborten selv. Sykehuset kan imidlertid ikke kreve forhåndsbetaling.

Bruk av tolk

I en del tilfeller vil det være behov for tolk under nemndsmøtet. Sykehuset har ansvar for å skaffe en kvalifisert tolk til møtet i nemnda. Familiemedlemmer skal ikke brukes som tolk og heller ikke personer som ikke er kvalifisert som tolk. Tolken har taushetsplikt om innholdet i samtalen og all informasjonen han/hun har fått gjennom oppdraget.

Møter i abortnemnda kan være utfordrende å tolke. Helsedirektoratet samarbeider med Tolkesentralen om utarbeidelse av en egen informasjonsbrosjyre for tolker som skal tolke i en abortnemnd for at de skal være mest mulig forberedt på tolkeoppgaven.

For mer informasjon om abort se: helsenorge.no og abortinfo.no.